

V Bruseli 13. júla 2022
(OR. en)

11329/22

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	12. júla 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 342 final
Predmet:	Odporúčanie na ROZHODNUTIE RADY, ktorým povoľuje začať rokovania v mene Európskej únie o medzinárodnej dohode o znečistení plastmi

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 342 final.

Príloha: COM(2022) 342 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 7. 2022
COM(2022) 342 final

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým povoľuje začať rokovania v mene Európskej únie o medzinárodnej dohode
o znečistení plastmi**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

V rezolúcii 5/14 s názvom *End Plastic Pollution: towards an international legally binding instrument* (Koniec znečisťovania plastmi: smerom k medzinárodnému právne záväznému nástroju)¹, ktorá bola prijatá Environmentálnym zhromaždením OSN (UNEA) v marci 2022, sa stanovuje mandát pre medzivládny rokovací výbor (INC) na rokovania o medzinárodnom právne záväznom nástroji v oblasti znečistenia plastmi, a to aj v morskom prostredí. Medzivládny rokovací výbor by mal ukončiť svoju činnosť do konca roka 2024 a prvé stretnutie by sa malo konať v roku 2022. Environmentálne zhromaždenie OSN môže v prípade potreby tento mandát predĺžiť.

Rezolúcia 5/14 bola prijatá v nadväznosti na sériu rezolúcií Environmentálneho zhromaždenia OSN od roku 2014, pričom tretie zasadnutie Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA3) predstavovalo zásadný míľnik, keď členské štáty OSN podporili viaceré opatrenia na elimináciu vypúšťania plastového odpadu a mikroplastov do oceánu a zriadenie otvorenej skupiny odborníkov *ad hoc* pre morský odpad a mikroplasty (AHEG), ktorej cieľom bolo preskúmať prekážky v oblasti boja proti morskému odpadu a mikroplastom. Otvorená skupina odborníkov ukončila svoju činnosť v roku 2020. Identifikovala viacero možností, ako reagovať na globálnu krízu v oblasti znečistenia plastmi, a to vrátane globálnej dohody o plastoch, ktorú podporila väčšina účastníkov skupiny odborníkov zastupujúcej takmer všetky regióny. V októbri 2021 bola zverejnená správa OSN s názvom *From Pollution to Solution: a Global Assessment of Marine Litter and Plastic Pollution* (Od znečistenia k riešeniu: globálne posúdenie morského odpadu a znečistenia plastmi)² s cieľom informovať účastníkov na opätovne uskutočnenom piatom zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA 5.2) o rozsahu a aspektoch globálneho morského odpadu a znečistenia plastmi.

V nadväznosti na podobne zamerané stretnutie, ktoré v roku 2020 usporiadala Európska komisia, Peru a Rwanda pripravili rezolúciu s cieľom začať na piatom zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA5) rokovania o novej medzinárodnej dohode o znečistení plastmi. Viacero medzinárodných podujatí vrátane ministerskej konferencie o morskom odpade a znečistení plastmi, ktorú v roku 2021 usporiadali Nemecko, Ekvádor, Vietnam a Ghana, prispelo k vytvoreniu vhodných podmienok a v konečnom dôsledku vyústilo do prijatia rezolúcie na základe konsenzu.

Cieľom tohto odporúčania je zaistiť konzistentnú a efektívnu vyjednávaciu pozíciu Európskej únie (EÚ) na zasadnutiach medzivládneho rokovacieho výboru s cieľom vyjednávať o medzinárodnom právne záväznom nástroji v oblasti znečistenia plastmi a tento nástroj prijať.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Začatie rokovaní o medzinárodnej dohode o plastoch je kľúčovým úspechom Zelenej dohody Európskej únie, akčného plánu pre obehové hospodárstvo³ a je prepojené s veľkým počtom politik a právnych predpisov EÚ vrátane politik a právnych predpisov v oblasti ochrany

¹ UNEP/EA.5/Res.14.

² <https://www.unep.org/resources/pollution-solution-global-assessment-marine-litter-and-plastic-pollution>.

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_1466.

morského a pobrežného prostredia, najmä pokiaľ ide o rámcovú smernicu o morskej stratégii (MSFD)⁴. Uzatvorenie medzinárodnej dohody o plastoch, ktorou sa rieši problém znečistenia plastmi pri jeho zdroji namiesto prijímania nákladných a nie úplne účinných riešení na konci reťazca, bolo preto v posledných rokoch jednou z kľúčových priorít Únie v oblasti životného prostredia v rámci globálnych opatrení.

To vyplýva z nedávnych špecializovaných a progresívnych politických iniciatív a právnych predpisov Únie v oblasti plastov⁵. V roku 2018 sa v stratégii pre plasty⁶, ktorá tvorí súčasť akčného plánu pre obehové hospodárstvo⁷, stanovil plán ochrany nášho životného prostredia a zníženia morského odpadu, emisií skleníkových plynov a našej závislosti od dovozu fosílnych palív.⁸ Konkrétne opatrenia v oblasti plastov zahŕňajú vplyv určitých plastových výrobkov na životné prostredie⁹, jednorazové plasty¹⁰, úlohu plastov v obehovom hospodárstve¹¹, požiadavky na ekodizajn a označovanie¹², odpad z plastov a obalov¹³ a

⁴ Smernica 2008/56/ES, prvý nástroj, ktorým sa zaviedla právna požiadavka znížiť morský odpad a jeho vplyvy.

⁵ https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics_en.

⁶ https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_sk?ettrans=hr.

⁷ Pozri: https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/first-circular-economy-action-plan_en.

⁸ Pozri: https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_en.

⁹ Napríklad: [smernica Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/904 z 5. júna 2019 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie \(Text s významom pre EHP\)](#).

[Vykonávacie nariadenie Komisie \(EÚ\) 2020/2151 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovujú pravidlá harmonizovaných špecifikácií označenia jednorazových plastových výrobkov uvedených v časti D prílohy k smernici Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie \(Text s významom pre EHP\)](#).

[Rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2019/1268 z 3. júla 2019 o navrhovanej iniciatíve občanov s názvom „Skončujeme s érou plastov v Európe“ \[oznámené pod číslom C\(2019\) 4974\]](#).

¹⁰ Napríklad: [vykonávacie rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2022/162 zo 4. februára 2022, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/904, pokiaľ ide o výpočet, overovanie a nahlasovanie zníženia spotreby určitých jednorazových plastových výrobkov a nahlasovanie opatrení prijatých členskými štátmi na zníženie tejto spotreby \(Text s významom pre EHP\)](#).

[Vykonávacie rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2021/1752 z 1. októbra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/904, pokiaľ ide o výpočet, overovanie a nahlasovanie údajov o triedenom zbere jednorazových plastových nápojových fliaš](#).

¹¹ Napríklad: [vykonávacie rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2021/1384 z 13. augusta 2021 o žiadosti o registráciu európskej iniciatívy občanov s názvom „ReturnthePlastics: A Citizen’s Initiative to implement an EU-wide deposit-system to recycle plastic bottles“ \(Iniciatíva občanov na zavedenie celoúijného systému zálohovania a recyklácie plastových fliaš\) podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/788 \[oznámené pod číslom C\(2021\) 5953\] \(Iba anglické znenie je autentické\)](#).

¹² [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov \(Text s významom pre EHP\)](#).

[Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2020/740 z 25. mája 2020 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné parametre, ktorým sa mení nariadenie \(EÚ\) 2017/1369 a zrušuje nariadenie \(ES\) č. 1222/2009 \(Text s významom pre EHP\)](#).

¹³ Napríklad: [2009/292/ES: rozhodnutie Komisie z 24. marca 2009, ktorým sa ustanovuje výnimka v prípade plastových prepraviek a plastových paliet v súvislosti s úrovňou koncentrácie ťažkých kovov ustanovenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov \[oznámené pod číslom K\(2009\) 1959\] \(Text s významom pre EHP\)](#).

[1999/177/ES: rozhodnutie Komisie z 8. februára 1999, ktorým sa stanovujú podmienky pre výnimky zo smernice 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov pre plastové prepravky a palety týkajúce sa úrovni koncentrácie ťažkých kovov \[oznámené podľa dokumentu číslo C\(1999\) 246\] \(Text s významom pre EHP\)](#).

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2015/720 z 29. apríla 2015, ktorou sa mení smernica 94/62/ES, pokiaľ ide o zníženie spotreby ťažkých plastových tašiek \(Text s významom pre EHP\)](#).

budúce iniciatívy v oblasti zámerne pridávaných a neúmyselne uvoľňovaných mikroplastov¹⁴. V stratégii sa takisto analyzoval potenciál zúročenia globálnych opatrení, pričom sa zistila potreba (*inter alia*) rozvoja medzinárodných noriem na zvýšenie dôvery priemyslu v kvalitu recyklovateľných alebo recyklovaných plastov. Pokiaľ ide o prepravu odpadu, zdôraznila sa potreba zabezpečiť, aby sa so všetkými plastmi vyvezenými do zahraničia na recykláciu zaobchádzalo a aby sa spracovávali v podmienkach podobných tým, ktoré sa uplatňujú v EÚ, aby sa tak podporili opatrenia v oblasti odpadového hospodárstva podľa Bazilejského dohovoru, a navrhol sa rozvoj systému EÚ na certifikáciu recyklačných zariadení. Na podporu všeobecného využívania recyklovateľných a recyklovaných plastov sa vyzvalo na globálne úsilie priemyslu.

V rámci akčného plánu pre obehové hospodárstvo Komisia dodatočne navrhne povinné požiadavky na recyklovaný obsah a opatrenia na zníženie odpadu v prípade kľúčových výrobkov, ako sú obalové materiály, stavebné materiály a vozidlá.

Podľa uvedenej rámcovej smernice o morskej stratégii sa EÚ a jej členské štáty v septembri 2020¹⁵ dohodli, že na 100 metrov pobrežia môže byť maximálne 20 kusov odpadkov, čím postavili EÚ do vedúcej pozície, pokiaľ ide o splnenie cieľa udržateľného rozvoja 14.1, podľa ktorého sa vyžaduje „[d]o roku 2025 predchádzať a výrazne znižovať znečistenie morí (...) vrátane odpadkov (...)“. Podporné činnosti, ktorými sa posilňuje vykonávanie rámcovej smernice EÚ o morskej stratégii (MSFD), realizované v úzkej spolupráci s regionálnymiorskými dohovormi, ukázali, že pre možné stanovenie priorít v úsilí a overenie účinnosti opatrení proti plastovému odpadu je kľúčovou harmonizácia monitorovania, získavania údajov a zaobchádzania s nimi v rôznych environmentálnych maticiaciach. Podľa spoločnej stratégie vykonávania rámcovej smernice o morskej stratégii poskytuje odborná skupina pre morský odpad¹⁶ v úzkej spolupráci s regionálnymiorskými dohovormi technickú harmonizáciu a spolupracuje so sieťou EMODnet, poskytujúcou platformu pre údaje o morskom odpade¹⁷.

Nová medzinárodná dohoda bude upravovať znečistenie plastmi, a to aj v morskom prostredí. Znečistenie a riešenie jeho zdrojov takisto predstavujú kľúčovú prioritu Európskej zelenej dohody, najnovšie v stratégii Komisie týkajúcej sa nulového znečistenia ovzdušia, vody

[Nariadenie Rady \(EÚ, Euratom\) 2021/770 z 30. apríla 2021 o výpočte vlastného zdroja založeného na odpade z plastových obalov, ktorý nie je recyklovaný, o metódach a postupe sprístupňovania tohto vlastného zdroja, o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť a o určitých aspektoch vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku.](#)

[Vykonávacie rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2018/896 z 19. júna 2018, ktorým sa stanovuje metodika výpočtu ročnej spotreby ľahkých plastových tašiek a mení rozhodnutie 2005/270/ES \[oznámené pod číslom C\(2018\) 3736\] \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Návrh NARIADENIA RADY o metódach a postupe sprístupňovania vlastných zdrojov založených na spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb, na systéme Európskej únie na obchodovanie s emisiami a na nerecyklovanom odpade z plastových obalov a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť.](#)

[Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov s cieľom znížiť spotrebu ľahkých plastových tašiek.](#)

[Rozhodnutie Komisie z 11. augusta 2021 o zriadení expertnej skupiny Komisie pre štatistiky o odpade z plastových obalov \(2021/C 324/05\).](#)

¹⁴ Pozri: https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/microplastics_en. To je čiastočne prepojené s niektorými právnymi predpismi Únie, najmä s rámcovou smernicou o morskej stratégii. V prípade zámerne používaných mikroplastov naďalej prebieha postup obmedzenia REACH. <https://echa.europa.eu/hot-topics/microplastics>.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1696.

¹⁶ https://mcc.jrc.ec.europa.eu/main/dev.py?N=41&O=434&titre_page=&titre_chap=TG%20Litter.

¹⁷ <https://www.emodnet-chemistry.eu/marinelitter>.

a pôdy a v stratégii s názvom Chemikálie – stratégia udržateľnosti. V nedávno prijatom akčnom pláne nulového znečistenia sa stanovujú ciele zníženia na rok 2030 (t. j. znížiť plastový odpad v mori o 50 % a mikroplasty uvoľnené do životného prostredia o 30 %), čím sa ešte viac posilní účinnosť politik EÚ proti morskému odpadu a jeho vplyvom. Riešenie znečistenia plastmi na globálnej úrovni tak veľmi dobre korešponduje s mnohými existujúcimi politikami a právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa ochrany životného prostredia pred znečistením. To môže zahŕňať odpad¹⁸, prepravu odpadu¹⁹, chemikálie²⁰, vodu na kúpanie²¹ a ďalšie oblasti (napr. smernica o čistení komunálnych odpadových vôd a rámcová smernica o vode)²².

EÚ významne prispieva k medzinárodným iniciatívam, ktoré sú priamo spojené so znižovaním znečistenia plastmi, ako je vykonávanie Bazilejského dohovoru o cezhraničnej

¹⁸ [Nariadenie \(ES\) č. 2150/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 25. novembra 2002 o štatistike o odpadoch \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení \(OEEZ\) \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov.](#)

¹⁹ Napríklad: [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu.](#)

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/883 zo 17. apríla 2019 o prístavných zberných zariadeniach na vykladanie odpadu z lodí, ktorou sa mení smernica 2010/65/EÚ a zrušuje smernica 2000/59/ES \(Text s významom pre EHP\).](#)

²⁰ Napríklad: [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok \(REACH\) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady \(EHS\) č. 793/93 a nariadenia Komisie \(ES\) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES.](#)

[Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 166/2006 z 18. januára 2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES \(Text s významom pre EHP\).](#)

[90/437/EHS: odporúčanie Komisie z 27. júna 1990 o znížení chlórfluórovaných uhlíkovodíkov používaných v odvetví penových plastov Spoločenstva.](#)

[Nariadenie Komisie \(EÚ\) č. 284/2011 z 22. marca 2011, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky a podrobné postupy dovozu polyamidových a melaminových plastových kuchynských potrieb pochádzajúcich alebo odosielaných z Čínskej ľudovej republiky a z čínskej osobitnej administratívnej oblasti Hongkong.](#)

[Nariadenie Komisie \(EÚ\) 2018/2005 zo 17. decembra 2018, ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií \(REACH\), pokiaľ ide o bis\(2-etylhexyl\)-ftalát \(DEHP\), dibutyl-ftalát \(DBP\), benzyl-butyl-ftalát \(BBP\) a diizobutyl-ftalát \(DIBP\) \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Nariadenie Komisie \(EÚ\) č. 1272/2013 zo 6. decembra 2013, ktorým sa mení príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií \(REACH\), pokiaľ ide o polycyklické aromatické uhlíkovodíky \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Nariadenie Komisie \(EÚ\) 2016/293 z 1. marca 2016, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 850/2004 o perzistentných organických znečisťujúcich látkach, pokiaľ ide o prílohu I \(Text s významom pre EHP\).](#)

[Nariadenie Komisie \(EÚ\) č. 848/2012 z 19. septembra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa príloha XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady \(ES\) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií \(„REACH“\), pokiaľ ide o zlúčeniny fenylortuti \(Text s významom pre EHP\).](#)

²¹ [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES z 15. februára 2006 o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS.](#)

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A31991L0271>.

preprave odpadu, nedávno zmeneného posilnenými kontrolami plastového odpadu,²³ a akčného plánu IMO (Medzinárodná námorná organizácia) proti plastovému odpadu a mikroplastom. EÚ sa okrem toho aktívne podieľa na všetkých opatreniach proti znečisteniu plastmi v morských regiónoch v celej Európe (prostredníctvom technickej a finančnej podpory regionálnych akčných plánov v Stredozemnom mori, Čiernom mori, Baltskom mori a severovýchodnom Atlantiku) a spolupracuje so svojimi partnermi zo skupiny krajín G7 a G20. EÚ takisto spolufinancovala iniciatívu v rámci Svetovej obchodnej organizácie, ktorou sa rieši znečistenie plastmi a udržateľný obchod s plastmi.

Plasty a znečistenie plastmi značne presahujú hranice politiky v oblasti životného prostredia. V ďalšej časti sa stanovuje jej prierezový význam pre rôzne politiky v právomoci Únie.

• **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Navrhované odporúčanie je takisto v súlade s ostatnými politikami a právnymi predpismi Únie, napríklad v oblasti:

- zdravia, najmä politiky a opatrenia týkajúce sa materiálov a predmetov určených na styk s potravinami²⁴, politiky Únie v oblasti ochrany morského a pobrežného prostredia,
- prístavných zberných zariadení²⁵,
- taxonómie EÚ v oblasti udržateľného financovania, najmä s ohľadom na kritérium „nespôsobiť významnú škodu“ v prípade plastových balení a iných plastových výrobkov,
- ďalšieho rozvoja kritérií ekodizajnu, a to aj v prípade balení a iných plastových výrobkov umiestnených na jednotný trh EÚ,
- navrhovanej revízie nariadenia o preprave odpadu,
- Bazilejského a Štokholmského dohovoru,
- rozvojovej spolupráce a medzinárodných partnerstiev,
- dvojstranných a mnohostranných vzťahov,
- politiky Únie v oblasti perzistentných organických látok v rámci Štokholmského dohovoru s uvedením niekoľkých prísad v plastoch alebo ich navrhnutím do zoznamu a
- politiky v oblasti chemických látok vrátane obmedzení REACH týkajúcich sa mikroplastov a prísad v plastoch a nedávno zverejneného plánu obmedzení²⁶, ktorý sa zameriava na bežne používané prísady (napr. spomaľovače horenia) a PVC.

²³ Na štrnástom zasadnutí Konferencie zmluvných strán Bazilejského dohovoru v roku 2019 sa prijali zmeny s cieľom posilniť kontrolu cezhraničného pohybu plastového odpadu.

²⁴ Napríklad [nariadenie \(ES\) č. 1935/2004 o materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami](#); [nariadenie \(EÚ\) č. 10/2011 o plastových materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami](#); [nariadenie Komisie \(ES\) č. 282/2008 o recyklovaných plastových materiáloch a predmetoch \(v štvrtom štvrťroku 2022 sa očakáva nahradenie\)](#).

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0883&rid=1>.

²⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49734>.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je článok 218 ods. 3 a 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

V článku 218 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že Komisia predkladá odporúčania Rade, ktorá prijme rozhodnutie poverujúce na začatie rokovaní a vymenúvajúce vyjednávača Únie. Podľa článku 218 ods. 4 ZFEÚ môže Rada adresovať smernice vyjednávačovi a určiť osobitný výbor, po porade s ktorým sa musia viesť rokovania.

Dohoda by mala vychádzať zo zásady predbežnej opatrnosti, zásady, že by sa mala prijať prevencia, zásady uvažovania o škodách na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady „znečisťovateľ platí“, pričom o osobitnom základe by sa malo uvažovať v neskoršej fáze, keď bude k dispozícii viac informácií o rozsahu pôsobnosti a obsahu medzinárodnej dohody o znečistení plastmi.

• Subsidiarita

Hoci presný rozsah pôsobnosti plánovanej medzinárodnej dohody zatiaľ nie je známy, malo by sa ňou riešiť znečistenie plastmi prostredníctvom opatrení počas celého životného cyklu plastov vrátane dizajnu výrobku, výroby, spotreby, použitia a vhodného nakladania s plastovým odpadom. Predchádzajúce časti venované oblasti politiky a s ňou súvisiacim politickým prepojeniam v rámci právomoci Únie jasne poukazujú na vedúcu úlohu, ktorú Únia doteraz mala, a primeranosť prístupu k rokovaniam o plánovanej dohode na úrovni Únie.

Plánovaná dohoda bude mať preto nevyhnutný vplyv na výkon právomocí Únie a na právne predpisy Únie v oblastiach, ako je (najmä) životné prostredie, obchod a vnútorný trh, pričom všetky tieto oblasti sa pri napredovaní rokovaní o konkrétnych ustanoveniach môžu stať relevantnými.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pravdepodobné ovplyvnenie existujúcich ustanovení Únie (najmä ustanovení, ktoré sa vzťahujú na „oblasť politiky“ uvedenú v časti 1) v rôznych oblastiach činnosti Únie je nevyhnutné, aby bola zabezpečená účasť Únie na budúcich rokovaníach a výslednej medzinárodnej dohode.

• Proporcionalita

Pôjde o prvú viacstrannú dohodu, ktorou sa rieši znečistenie plastmi holistickým prístupom a ktorá sa vzťahuje na dodávateľskú aj odberateľskú časť životného cyklu plastov. Existuje už viacero národných a regionálnych iniciatív, ktorými sa rieši znečistenie plastmi vrátane znečistenia mora plastmi, ale z hľadiska reakcie na globálnu výzvu znečistenia plastmi sa nepreukázali ako dostatočné. Otvorená pracovná skupina *ad hoc* pre morský odpad a mikroplasty, zriadená na treťom zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN v rámci reakcie na UNEP/EA.3/Res.7 *Marine Litter and Microplastics* (Morský odpad a mikroplasty), ktorá ukončila svoju činnosť v novembri 2020, identifikovala globálnu dohodu o plastoch ako kľúčovú možnosť reakcie na globálnu krízu. Na piatom zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA 5) sa prijala rezolúcia 5/14 s názvom *End plastic pollution: towards an international legally binding instrument* (Koniec znečisťovania plastmi: smerom k medzinárodnému právne záväznému nástroju), ktorou sa výkonný riaditeľ Programu OSN pre životné prostredie vyzval, aby zriadil medzivládny rokovací výbor.

Rozhodnutie Rady je potrebné na poverenie začať rokovania Únie o globálnej dohode o plastoch s cieľom riešiť znečistenie plastmi.

Navrhované odporúčanie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov v súlade s článkom 5 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

- **Výber nástroja**

Výber nástroja je stanovený v článku 218 ods. 3 a článku 218 ods. 4 ZFEÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Neuplatňuje sa.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Podľa článku 37 Charty základných práv Európskej únie sa do politik Únie musí začleniť vysoká úroveň ochrany životného prostredia a zlepšovania kvality životného prostredia a musí sa zabezpečovať v súlade so zásadou udržateľného rozvoja.

Cieľom navrhovaného odporúčania je získať povolenie začať rokovania s cieľom riešiť znečistenie plastmi, a to nielen v morskom prostredí, ale aj na súši a počas celého životného cyklu plastov. Malo by to pozitívny vplyv na právo na ochranu životného prostredia, ktoré je zakotvené v článku 37 Charty základných práv Európskej únie.

Podľa článku 37 Charty základných práv Európskej únie Únia svojimi politikami zabezpečí vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.

Navrhované odporúčania by rovnako mali pozitívny vplyv aj na právo na ochranu spotrebiteľa, zohľadňujúc aj dodávateľskú časť životného cyklu plastov, t. j. dizajn výrobku, výrobu a označovanie plastových výrobkov.

Podľa článku 3 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie má každý právo na rešpektovanie svojej telesnej a duševnej nedotknuteľnosti.

Navrhované odporúčanie by malo pozitívny vplyv aj na právo na nedotknuteľnosť osoby, keďže jeho cieľom je takisto riešiť riziká, ktoré znečistenie plastmi, a najmä mikroplastmi, predstavuje pre fyzické zdravie ľudí.

4. VPLYV NA ROZPOČET

V tejto fáze zatiaľ nie je možné určiť presný vplyv tejto iniciatívy na rozpočet, keďže jej rozsah pôsobnosti a kľúčové prvky sa ešte musia prerokovať na multilaterálnej úrovni. Rokovací proces s viacerými zasadnutiami medzivládneho rokovacieho výboru bude prebiehať až do konania diplomatickej konferencie, ktorá sa má uskutočniť najskôr v roku 2024.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a predkladania správ**

Od 30. mája do 1. júna 2022 sa v Dakare (Senegal) uskutočnilo prípravné stretnutie (otvorená pracovná skupina/OEWG) venované organizačným aspektom týkajúcim sa medzivládneho rokovacieho výboru.

Samotné rokovania o novom nástroji sa začnú počas prvého zasadnutia medzivládneho rokovacieho výboru v druhej polovici roka 2022 (dátum a miesto konania sa upresnia).

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Nie

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Komisia odporúča, aby:

- Rada povolila Komisii začať a viesť rokovania o uzatvorení novej medzinárodnej dohody o znečistení plastmi,
- Komisia bola vymenovaná za vyjednávača Únie,
- Komisia viedla rokovania po porade s osobitným výborom, ak ho Rada určí v súlade s článkom 218 ods. 4 ZFEÚ,
- Rada schválila smernice na rokovania pripojené k tomuto odporúčaniu.

Odporúčanie

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým povoľuje začať rokovania v mene Európskej únie o medzinárodnej dohode o znečistení plastmi

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä jej článok 218 ods. 3 a 4,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

- (1) Environmentálne zhromaždenie OSN prijalo na svojom piatom zasadnutí, ktoré sa konalo od 28. februára do 2. marca 2022, rezolúciu s názvom *End plastic pollution: towards an international legally binding instrument* (Koniec znečisťovania plastmi: smerom k medzinárodnému právne záväznému nástroju) (5/14), ktorou sa zriadil medzivládny rokovací výbor na rokovanie o novej medzinárodnej dohode, ktorou sa rieši znečistenie plastmi, a to aj v morskom prostredí, s cieľom riešiť celý životný cyklus plastov,
- (2) Únia by sa mala zúčastniť na rokovaní o takomto dohovore, dohode alebo inom medzinárodnom nástroji,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Komisia sa týmto poveruje rokovať v mene Únie o medzinárodnej dohode o plastoch s cieľom ukončiť znečisťovanie plastmi, ako sa stanovuje v rezolúcii 5/14 prijatej na opätovne uskutočnenom piatom zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA 5.2).

Článok 2

Smernice na rokovania sú uvedené v prílohe.

Článok 3

Rokovania sa uskutočnia po porade s [názov osobitného výboru vloží Rada].

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*